

Alt borgarligt tos um vinnulív er einki annað enn ein

Troðkan fram at landskassanum

— fyri at nakrir fáir kunnu fáa rættin fram um onnur av samfelagságóðanum, sigur Atli Dam, lögmaður

Politikkur kann vera lógin og bakvendur.

Tað er forvitnisligt, hvussu flokkaruttan veruliga stevnuskrá, uttan livsholdning og medvit um rættvís og solidaritet brúka dagsins politisku realitetir eftir vild til at eftirrationalisera søguna og gera um uppá veruleikan frá eini tíð til aðra.

Hetta fyri at fjala og dylja ella kanska fyri at rækka einum máli igjøgnum bakdyrnar.

Loysingarflokkar — heimastýrisflokkar

Tey, sum hoyrdu valsending sambandsflokksins, fingi eitt skúlademi uppá spekulatióin i, at veljarin er stuttmintur.

Har bar væl til at broyta søguna.

Sambandsflokkurin er tann stóri heimastýrisflokkurin og javnaðarflokkurin loysingarflokkur, sum allir hinir, siga

teir.

So hóast sannleikin er, at ongin veruligur loysingarflokkur er i Føroyum, so fingi vit ikki færri enn seks slikar mótpolar til sambandsflokkun.

Pauli Ellefsen, ið var tann fyrsti her á landi til at manipulera við søguni og broyta politiskar veruleikar, dúvar uppá, at val-evni hansara eru so fesk, at tey vita ikki, hvat fór fram, men trúgva, at hansara rangvørga lýsing eru veruleiki.

Tit, sum hoyrdu Øregaard endurgjavn fyri samrøðu i 1978, vita, at sambandið var ongin heimastýrisflokkur, men ein amtsstøðuflokkur, sum bleiv drigin við til heimastýrisflokkunina, aftaná at hann nærur hevði rikið okkum út i loysingina. Men heimastýrisflokkur bleiv hann ikki kortini, tí hann vildi onga útfylling av heima-

stýrskarminum. Heldur skuldi skipanin bløða út enn fáa liv og broyting.

Alt skuldi vera sum tað var, og hetta er visasti vegur til sundurliðing av ríkisfelagsskapinum. Sambandsávirkaða loysingin er tí størri vandi enn krav tjóðveldisflokksins og sjálfstýrisprát fólkaflakksins.

Javnaðarflokkurin við gongur virðing fyri heimastýrisflokkunini, men eisini skyldu at lata hana liva, mennast og broytast náttúrliga.

Fyri sambands-, fólkaflaks- og tjóðveldismenn er skipanin bert krónur og oyru, fyri okkum ein frælsisskipan við anda, kjoti og blóði.

Ein náttúrlig samarbeiðssáttmáli imillum javnsettar tjóðir.

Natopínan

Tit, sum fylgdu við áðrenn 1974 vita, at Jógvan

Olsen, Jóh. M. Olsen og Agnar Nielsen á sama hátt sum teir eldru politikararnir sótu i eini klemmu imillum føroyska ynskið um uttanveltaða hernaðarpolitiska støðu, og tann veruleika, at stjórnin sambært heimastýris-skipanini hevði høvuðsavgørðina um hetta, tí nevndi Tr. Samuelsen i uppskoti sínum i 1970 onki um hetta, men mótmælti hinvegin harðliga, at herfólk og krígsútgerð kundu finnast i Føroyum i friðartíð.

Øll skuldu vita, at tað var sambands/fólkaflaks/sjálfstýrislandsstýrið 1955-59, sum jättaði útbyggingina á Sornfelli, hetta er fastsligið i tingáliti frá 28. apríl 1959.

Javnaðarmenn, sambandsmenn og sjálfstýrismenn arvaðu i 1959-63 hendan veruleika og løgu undir hørdum trýsti tey fylgjandi árin.

Hetta linkaði ikki fyrr enn tingið endaliga i august 1970 i samband við 20. árið fyri limaskapi Danmarkar i NATO — og hesin skuldi endurnýggjast — gjørdi sína endaligu samtykt.

Tað er stuttligt, at sambandsins áralanga pina nú er gjørd um til Nato-dýgd, og tann klemma, flokkurin var i, er broytt til fjálga bjálving.

Á ja, er moralur góður — so má duplutmoralur vera dupult so góður.

Lat meg minna á, at tað var danska socialdemokratíð, sum eftir vónbrot Hedtofts av norðurlendsku samráðingunum um verjusamarbeiði, førði Danmark inn i Nato.

Tað vóru eisini teir, sum ásettu atomvápnabannið á danskari, føroyskari og grønlendskari jørð og loft-rumi. Hetta hevur alt síðan havt undirtøku frá borgaraliga flokkunum i Danmark.

So sambandsmenn ella fólkaflaksmenn ávirka ongan Nato-limaskap, tað greiða danir sjálvir.

Atli Dam, lögmaður og eitt av valevnum javnaðarflokksins til fólkatingsvalið

Kjarnorkuvápnabannið

Men hava tit so gloymt samtyktina 13. apríl i fjor, tit sambands- og fólkaflaksmenn, tá tit samtyktu at fremmand herskip skulu virða Føroyar sum kjarnorkuvápnafriar, ikki bert havnir okkara, men alt luft- og havokið við.

Okkum javnaðarfólki er ikki um at gera, hvussu stjórnin fráboðar, um tað verður til einstaka skiparan, einstøku stjórnina ella til stjórnina i samband við umsókn um vitjanarloyvi.

Men tað er okkum umráðandi, at støða okkara og Danmarkar verður virð, og at vit koma fram til viðurkenning av norðuratlantsekinum sum kjarnorkuvápnafriðtøki.

Fólkaflokkur — landskassi

Eitt annað paradoks — ella serliga lógin andsøgn til veruleikan — er borgaraliga prátið um eitt vinnulív, sum aftur skal taka ábyrgd av avgerðum sínum og forræðingum sínum.

Hetta prátið um ábyrgd, nýskapan, initiativ og

virksifýsnan fløguhug, sum bert eina tíð afturat skal hava eitt sleg av almennum stuðli, fyri at búskaparaliga lógirnar kunnu virka aftur, hevur tíværri bert eittans endamáli; og tað er at grugga hugsanina hjá teim, sum tá mugu geva av sínum rimuliga parti av samfelagsognini til teirra, sum lítið lata, og at forða framhaldandi umforðing av samfelagsognini við sosialum og solidariskum um sikti.

Allur fólkaflakspolitikkur seinastu árin. Teirra prátið um ábyrgd, at fáa skil á figgjarviðurskiftum, almennar fløgur undir stýring, sjálvboðna uppsparing og skerjan av sosialum trygdarskipanum, hevur eittans endamáli — at troðka fram at landskassanum fyri nakrar fáar, sum ein metir eiga rættin fram um onnur at umsita felagsgagnnið, sum er samfelagsorkan!

Meirilutin (J. Fr. Øregaard, Hilmar Kass, Kjartan Mohr, Knút Wang, Poul J. Olsen og Karsten Hoydal) setur fram hetta

Uppskot
til
samtyktar.
19. august 1970

Føroya lögting biður landsstýrið siga ríkisstjórnini frá, at tað sambært lögtingsviðtøku frá 13. apríl 1940 er lögtingsins støða, at Føroyar verða hildnar uttan fyri ósemjur landanna millum og hermálsliðar samgongur, og at lögtingið sambært lögtingsmál nr. 14/1960 mótmælir, at hermálsliðar verða knýttir at Sornfelli- ella Eiðisstöðini og noktar fyri, at krígsútgerð verður goymd á føroyskum land- ella sjóki.

Landsstýrið verður samstundis biðið heita á ríkisstjórnina um at kanna líkindini nú at seta hesar lögtingsviðtøkur í verk.

Órslitið av hesi kannan verður at leggja fyri lögtingið i vetrarlingsetuni 1970/71.

Minnilutin (Trygvi Samuelsen) setur fram hetta

Uppskot
til
samtyktar.

Føroya lögting mótmælir, at hermenn verða knýttir at Sornfelli- ella Eiðisstöðini og noktar fyri, at krígsútgerð verður goymd ella nýtt á føroyskum land- ella sjóki, tá undantikið tí, ið er neyðugt fyri at rokja sjóverjuna (fiskartinspektiónina).

1. viðgerð 17. og 2. 19. august 1970.

Uppskotið frá meirilutanum samtykt 15.—0.